ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 13ης Νοεμβρίου 2000 *

Στην υπόθεση C-317/00 P(R),

«Invest» Import und Export GmbH, με έδρα το Neuss (Γερμανία),

Invest Commerce SARL, με έδρα την Alfortville (Γαλλία),

εκπροσωπούμενες από τον R. Wägenbauer, δικηγόρο Βρυξελλών, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο το δικηγορικό γραφείο των Arendt και Medernach, 8-10, rue Mathias Hardt,

αναιρεσείουσες,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως κατά της διατάξεως που εξέδωσε στις 2 Αυγούστου 2000 ο Προέδρος του δευτέρου τμήματος του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στην υπόθεση T-189/00 R, «Invest» Import und Export και Invest Commerce κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. II-2993), με την οποία ζητείται να εξαφανιστεί η διάταξη αυτή, καθώς και

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

— να ανασταλεί η εκτέλεση του κανονισμού (ΕΚ) 1147/2000 της Επιτροπής, της 29ης Μαΐου 2000, που τροποποιεί το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) 1294/1999 του Συμβουλίου σχετικά με το πάγωμα κεφαλαίων και την απαγόρευση επενδύσεων σε σχέση με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (ΕΕ L 129, σ. 15), μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της ουσίας, στο μέτρο που οι αναιρεσείουσες συμπεριελήφθησαν στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) 1294/1999 του Συμβουλίου, της 15ης Ιουνίου 1999, σχετικά με το πάγωμα κεφαλαίων και την απαγόρευση επενδύσεων σε σχέση με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (ΟΔΓ) και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) 1295/98 και (ΕΚ) 1607/98 (ΕΕ L 153, σ. 63), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 723/2000 του Συμβουλίου, της 6ης Απριλίου 2000 (ΕΕ L 86, σ. 1), και

— να επιφυλαχθεί το Δικαστήριο ως προς τα δικαστικά έξοδα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι

η **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενη από τις M.-J. Jonczy, νομικό σύμβουλο, και B. Brandtner, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον C. Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής πρωτοδίκως,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα J. Mischo,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

1 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 24 Αυγούστου 2000, οι «Invest» Import und Export GmbH και Invest Commerce SARL άσκησαν, δυνάμει των άρθρων 225 ΕΚ και 50, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστήριου, αναίρεση κατά της διατάξεως του Προέδρου του δευτέρου τμήματος του Πρωτοδικείου της 2ας Αυγούστου 2000, Τ-189/00 R, «Invest» Import und Export και Invest Commerce κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. II-2993, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη), με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που υπέβαλαν για την αναστολή εκτελέσεως του κανονισμού (ΕΚ) 1147/2000 της Επιτροπής, της 29ης Μαΐου 2000, που τροποποιεί το παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) 1294/1999 του Συμβουλίου σχετικά με το πάγωμα κεφαλαίων και την απαγόρευση επενδύσεων σε σχέση με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (ΕΕ L 129, σ. 15, στο εξής: προσβαλλόμενος κανονισμός), στο μέτρο που οι αναιρεσείουσες συμπεριελήφθησαν στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) 1294/1999 του Συμβουλίου, της 15ης Ιουνίου 1999, σχετικά με το πάγωμα κεφαλαίων και την απαγόρευση επενδύσεων σε σχέση με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (ΟΔΓ) και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) 1295/98 και (ΕΚ) 1607/98 (ΕΕ L 153, σ. 63), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 723/2000 του Συμβουλίου, της 6ης Απριλίου 2000 (ΕΕ L 86, σ. 1, στο εξής: βασικός κανονισμός).

2 Εκτός από την εξαφάνιση της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, οι αναιρεσείουσες ζητούν από το Δικαστήριο:

— να διατάξει την αναστολή εκτελέσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού, μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της ουσίας, στο μέτρο που τα ονόματά τους συμπεριελήφθησαν στο παράρτημα ΙΙ του βασικού κανονισμού·

— να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα.

3 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία στις 29 Σεπτεμβρίου 2000, η Επιτροπή υπέβαλε γραπτές παρατηρήσεις στο Δικαστήριο.

Νομικό πλαίσιο, πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

4 Το νομικό πλαίσιο, τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς και η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου εκτίθενται στην αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη ως εξής:

«Νομικό πλαίσιο

1 Στηριζόμενο σε πλείονες κοινές θέσεις στον τομέα της κοινής εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας σύμφωνα με τον τίτλο V της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το Συμβούλιο εξέδωσε στις 15 Ιουνίου 1999 τον κανονισμό (...) 1294/1999 (...). Σκοπός του κανονισμού αυτού ήταν η αύξηση της οικονομικής πίεσης στις Κυβερνήσεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας και της Δημοκρατίας της Σερβίας, στις οποίες καταλογίζονταν οι συνεχιζόμενες παραβιάσεις των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών καθώς και σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

2 Με τον κανονισμό (...) 723/2000 (...) η Κοινότητα επέτεινε περαιτέρω τις οικονομικές της κυρώσεις προκειμένου να ασκήσει τη μεγαλύτερη δυνατή πίεση στον πρόεδρο της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας Μιλόσεβιτς.

3 Οι προβλεπόμενες κυρώσεις αφορούν την "Κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας" και την "Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Σερβίας". Κατά το άρθρο 1, σημεία 1 και 2, του βασικού κανονισμού (...), ως κυβερνήσεις νοούνται μεταξύ άλλων:

"— σε όλα τα επίπεδα (...) οι εταιρίες, οι επιχειρήσεις, τα ιδρύματα και οι οντότητες που ανήκουν ή ελέγχονται από την [τις] κυβέρνηση [κυβερνήσεις] αυτή [αυτές], συμπεριλαμβανομένων όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων,

— οι κρατικές οντότητες και οι οντότητες κοινωνικής οικονομίας που λειτουργούν στη Γιουγκοσλαβία [ή στη Σερβία],

— όλοι οι διάδοχοι των οντοτήτων αυτών που λειτουργούν από τις 26 Απριλίου 1999,

— οι αντίστοιχες θυγατρικές τους και τα υποκαταστήματά τους, ανεξάρτητα από τον τόπο στον οποίο βρίσκονται".

4 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, του βασικού κανονισμού, θεωρείται ότι οι εταιρίες που έχουν την έδρα τους εκτός του γιουγκοσλαβικού εδάφους και απαριθμούνται στο παράρτημα II του κανονισμού (το αποκαλούμενο "μαύρη λίστα", που καταρτίσθηκε ανά κράτος μέλος της Κοινότητας) ανήκουν ή ελέγχονται από τις εν λόγω κυβερνήσεις.

5 Κατά το άρθρο 2 του βασικού κανονισμού (...)

"— με την εξαίρεση της επαρχίας του Κοσυφοπεδίου και (...) του Μαυροβουνίου, οι εταιρίες, οι επιχειρήσεις, τα ιδρύματα ή οι οντότητες που βρίσκονται (...) στη Γιουγκοσλαβία και απαριθμούνται στο παράρτημα VI θεωρούνται ότι δεν ανήκουν στην ούτε ελέγχονται από την Κυβέρνηση της ΟΔΓ ή την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Σερβίας, ούτε ότι είναι κοινωνικοποιημένες,

— όλες οι άλλες εταιρίες (...) που βρίσκονται (...) στη Γιουγκοσλαβία, με την εξαίρεση της επαρχίας του Κοσυφοπεδίου και (...) του Μαυροβουνίου, θεωρούνται ότι ανήκουν στην ή ελέγχονται από την Κυβέρνηση της ΟΔΓ ή από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Σερβίας, ή ότι είναι κοινωνικοποιημένες".

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) 1059/2000 του Συμβουλίου, της 18ης Μαΐου 2000, για την τροποποίηση του κανονισμού 723/2000 (ΕΕ L 119, σ. 1), οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται από τις 30 Ιουνίου 2000, δεδομένου ότι η κατάρτιση του παραρτήματος VI (του αποκαλούμενου "λευκή λίστα") απαίτησε περισσότερο χρόνο.

6 Το άρθρο 3 του βασικού κανονισμού ορίζει ότι όλα τα κεφάλαια που διατηρούνται εκτός του εδάφους της Γιουγκοσλαβίας και ανήκουν στην Κυβέρνηση της Γιουγκοσλαβίας ή/και την Κυβέρνηση της Σερβίας παγώνουν και επιτάσσει να μη διατίθεται κανένα κεφάλαιο, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιαδήποτε από τις εν λόγω κυβερνήσεις ή προς όφελός τους.

7 Το άρθρο 7 προβλέπει εξαιρέσεις από την απαγόρευση του άρθρου 3 για ορισμένα κεφάλαια, που χρησιμοποιούνται [π.χ.] για την κάλυψη των δαπανών των γιουγκοσλαβικών ή σερβικών διπλωματικών αποστολών, για τις πληρωμές στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως, για πληρωμές φόρων και τελών καθώς και για πληρωμές συνήθων μισθών εντός της Κοινότητας.

8 Το άρθρο 8 [του βασικού κανονισμού] εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να χορηγεί άδειες κατ' εξαίρεση σε ειδικές περιπτώσεις, εφόσον σε αντίθετη περίπτωση τα συμφέροντα της Κοινότητας θα πλήττονταν σοβαρά, καθώς και να τροποποιεί, μεταξύ άλλων, τα παραρτήματα II και VI του κανονισμού.

9 Κατά το άρθρο 8, παράγραφος 4, [του βασικού κανονισμού], κάθε αίτηση για τη χορήγηση αδείας κατ' εξαίρεση ή για την τροποποίηση των παραρτημάτων υποβάλλεται μέσω των (...) αρμοδίων αρχών των κρατών μελών που απαριθμούνται στο παράρτημα III, οι οποίες επαληθεύουν, στο μέτρο του δυνατού, τις πληροφορίες που παρέχουν οι αιτούντες.

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

10 Με επιστολή του γερμανικού Bundesausfuhramt της 8ης Σεπτεμβρίου 1999, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζήτησε από την Επιτροπή να συμπεριλάβει την ["Invest" Import und Export GmbH] στο παράρτημα II του κανονισμού 1294/1999, για τον λόγο ότι η επιχείρηση αυτή ανήκει ευθέως στην εταιρία Invest-Import Belgrad. Με επιστολή του γαλλικού Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας της 27ης Οκτωβρίου 1999, η Γαλλική Δημοκρατία υπέβαλε ανάλογη αίτηση που αφορούσε την [Invest Commerce SARL], η οποία ανήκει στην εταιρία Invest-Import Belgrad και στην ["Invest" Import und Export GmbH] που είναι θυγατρική της στη Γερμανία.

11 Στις 29 Μαΐου 2000, η Επιτροπή εξέδωσε τον [προσβαλλόμενο κανονισμό]. Βάσει του κανονισμού αυτού, οι αιτούσες (αναιρεσείουσες) συμπεριελήφθησαν στο παράρτημα II του βασικού κανονισμού.

12 Οι αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού παραπέμπουν στις αντίστοιχες αιτήσεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Δημοκρατίας της Γαλλίας. Στο επιχείρημα των αιτουσών ότι η μητρική τους εταιρία είναι ιδιοκτησία των εργαζομένων και των πρώην εργαζομένων της επιχειρήσεως, αντιτάσσεται στην ένατη αιτιολογική σκέψη του προσβαλλόμενου κανονισμού ότι το επιχείρημα αυτό δεν λαμβάνει υπόψη ότι μια εταιρία που ανήκει στους εργαζομένους και τους πρώην εργαζομένους της αποτελεί οντότητα "κοινωνικής οικονομίας" (...) και ότι, ως αποτέλεσμα, η εταιρία αυτή συμπεριλαμβάνεται στους ορισμούς των Κυβερνήσεων της ΟΔΓ και της Δημοκρατίας της Σερβίας, ανεξάρτητα από παράγοντες όπως είναι η σύνθεση του διοικητικού της συμβουλίου και το ύψος της άμεσης ή έμμεσης συμμετοχής της ΟΔΓ ή της Δημοκρατίας της Σερβίας στο εταιρικό κεφάλαιο.

13 Με προσφυγή που περιήλθε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Ιουλίου 2000, οι αιτούσες ζήτησαν βάσει του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ να ακυρωθεί ο προσβαλλόμενος κανονισμός στο μέτρο που τις συμπεριλαμβάνει στο παράρτημα ΙΙ του βασικού κανονισμού.

14 Με χωριστό δικόγραφο που περιήλθε αυθημερόν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου, οι αιτούσες υπέβαλαν αίτηση αναστολής εκτελέσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού, στο μέτρο που τις αφορά, και ζήτησαν την έκδοση αποφάσεως κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων επί της αιτήσεως αυτής βάσει του άρθρου 105, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας.

15 Κωλυόμενος ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου, αναπληρώνεται βάσει του άρθρου 106, δεύτερο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας από τον Πρόεδρο του δευτέρου τμήματος του Πρωτοδικείου.

16 Με διάταξη της 25ης Ιουλίου 2000, T-189/00 R, "Invest" Import und Export και Invest Commerce (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή), ο Πρόεδρος του δευτέρου τμήματος ανέστειλε βάσει του άρθρου 105, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας την εκτέλεση του προσβαλλόμενου κανονισμού έναντι των αιτουσών πριν από την υποβολή παρατηρήσεων της Επιτροπής [και διευ-

κρίνισε ότι] η Επιτροπή όφειλε να χορηγήσει αμελλητί άδεια για κάθε εισαγωγή και εξαγωγή που της δήλωσαν οι αιτούσες — άνευ τηρήσεως της διαδικασίας του άρθρου 9 του βασικού κανονισμού (...) — και ότι επιτρεπόταν στις αιτούσες να διαθέτουν το απαιτούμενο για κάθε συναλλαγή κεφάλαιο, μη λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 3, σημείο 1, του κανονισμού αυτού».

Η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη

5 Με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, ο Πρόεδρος του δευτέρου τμήματος του Πρωτοδικείου απέρριψε την αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων και ανακάλεσε την προπαρατεθείσα διάταξή του της 25ης Ιουλίου 2000, «Invest» Import und Export και Invest Commerce κατά Επιτροπής.

6 Ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής εξέτασε κατ' αρχάς αν δικαιολογούνταν, εκ πρώτης όψεως, η λήψη του μέτρου που ζητήθηκε σύμφωνα με το κριτήριο fumus boni juris. Προς τούτο ανέλυσε τους διάφορους ισχυρισμούς που προέβαλαν οι αναιρεσείουσες προς στήριξη της προσφυγής τους στην κύρια υπόθεση.

7 Οι αναιρεσείουσες υποστήριξαν, πρώτον, ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός αντιβαίνει στον βασικό κανονισμό, στο μέτρο που η μητρική τους εταιρία, η εταιρία Invest-Import, με έδρα το Βελιγράδι, από μακρού ελέγχεται κατά πλειοψηφία από τους νυν και πρώην εργαζομένους της επιχειρήσεως, γεγονός που αποκλείει οποιαδήποτε παρέμβαση της Γιουγκοσλαβικής ή Σερβικής Κυβερνήσεως στα οικονομικά της εταιρίας αυτής.

8 Συναφώς, ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής διαπίστωσε, στη σκέψη 34 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι οι αναιρεσείουσες αποτελούν αδιαμφισβήτητα εδρεύουσες εντός της Κοινότητας θυγατρικές εταιρίες μιας μητρικής εταιρίας η οποία, μολονότι δεν συστάθηκε στο Βελιγράδι ως κοινω-

νικοποιημένη επιχείρηση, αποτελεί από τις 26 Απριλίου 1999 εταιρία διάδοχο τέτοιας επιχειρήσεως. Συνεπώς, οι αναιρεσείουσες εμπίπτουν στις έννοιες «Κυβέρνηση της ΟΔΓ» και «Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Σερβίας» του άρθρου 1, σημεία 1 και 2, του βασικού κανονισμού, καθώς και στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 του κανονισμού αυτού. Στην ίδια σκέψη της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής τόνισε ότι ο βασικός κανονισμός δεν διακρίνει ούτε ανάλογα με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των μητρικών εταιριών που έχουν την έδρα τους στη Γιουγκοσλαβία ή τη Σερβία ούτε ανάλογα με τη νομική τους μορφή και από αυτό συνήγαγε ότι η κατά τους ισχυρισμούς των αναιρεσειουσών πραγματοποιηθείσα εν τω μεταξύ ιδιωτικοποίηση της εδρεύουσας στο Βελιγράδι μητρικής τους εταιρίας και η εκ των πραγμάτων ανεξαρτησία της από το καθεστώς του Μιλόσεβιτς δεν ασκούν επιρροή στο πλαίσιο των προϋποθέσεων εφαρμογής του βασικού κανονισμού.

9 Στη σκέψη 35 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής υπογράμμισε τη σημασία που έχει στο πλαίσιο αυτό το άρθρο 2, παράγραφος 5, του βασικού κανονισμού, το οποίο αποσαφηνίζει τη νομική κατάσταση, διευκρινίζοντας ότι όλες οι εταιρίες, επιχειρήσεις, ιδρύματα ή οντότητες που βρίσκονται, έχουν καταχωρηθεί ή έχουν συσταθεί στη λοιπή ΟΔΓ, ήτοι στη Γιουγκοσλαβία πλην του Μαυροβουνίου και του Κοσυφοπεδίου, θεωρούνται ότι ανήκουν ή ελέγχονται από την Κυβέρνηση, εφόσον δεν απαριθμούνται στη «λευκή λίστα» του παραρτήματος VI. Μολονότι η διάταξη αυτή άρχισε να ισχύει μετά την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού, αποτελούσε ήδη τμήμα του κανονισμού 723/2000, ο οποίος εκδόθηκε στις 6 Απριλίου 2000 και βάσει του οποίου οι αναιρεσείουσες μπορούσαν ήδη από τις αρχές Απριλίου 2000 να γνωρίζουν ότι, στο πλαίσιο του νέου αυστηρότερου συστήματος κυρώσεων, το συγκεκριμένο ιδιοκτησιακό καθεστώς της μητρικής τους εταιρίας στο Βελιγράδι δεν είχε καμία σημασία.

10 Στο μέτρο που ο προσβαλλόμενος κανονισμός στηρίζεται στο ότι η μητρική εταιρία των αναιρεσειουσών είναι «κοινωνικοποιημένη» επιχείρηση και ως εκ τούτου παραπέμπει στον βασικό κανονισμό, οι αναιρεσείουσες προέβαλαν ακόμη, παρεμπιπτόντως σύμφωνα με το άρθρο 241 ΕΚ, το ανεφάρμοστο του βασικού κανονισμού. Ο βασικός κανονισμός αντιβαίνει, κατά τις αναιρεσείουσες, στην κοινοτική αρχή της αναλογικότητας, καθόσον αφενός μεν θα μπορούσαν να ληφθούν ηπιότερα μέτρα, όπως λόγου χάριν ένα σύστημα επιλεκτικής απαγορεύσεως των εξαγωγών ή ένα σύστημα εξαγωγών υπό την επιφύλαξη χορηγήσεως σχετικής αδείας, αφετέρου δε η μητρική τους εταιρία στο Βελιγράδι κακώς υποβλήθηκε στο σύστημα κυρώσεων, εφόσον επρόκειτο για ιδιωτικοποιημένη και «άσχετη με το κράτος» επιχείρηση.

11 Συναφώς, ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής έκρινε, με τη σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι στο πλαίσιο του επιβαλλόμενου αλλά επαρκούς για τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων συνοπτικού ελέγχου, δεν διαπιστώνεται καμία προφανής παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας από το Συμβούλιο, ενόψει του νομοθετικού πλαισίου και του σκοπού των κανονισμών 1294/1999 και 723/2000. Ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής θεώρησε ότι οι αναιρεσείουσες δεν τεκμηρίωσαν σε ποιο βαθμό ήταν εφαρμόσιμες οι προτεινόμενες από αυτές ηπιότερες κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένου του εξατομικευμένου ελέγχου του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των οικείων επιχειρήσεων, και πώς οι κυρώσεις αυτές θα ήταν συμβατές με τον συγκεκριμένο σκοπό του συστήματος κυρώσεων, δηλαδή την επίταση των υφισταμένων κυρώσεων και την κάλυψη των τυχόν κενών. Ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής θεώρησε ομοίως ότι ουδόλως αποδείχθηκε ο προβληθείς κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ισχυρισμός ότι ο βασικός κανονισμός παραβιάζει θεμελιώδεις αρχές του δικαίου και εκδόθηκε καθ' «υπέρβαση εξουσίας» του Συμβουλίου.

12 Δεύτερον, οι αναιρεσείουσες υποστήριξαν ότι είχαν προσβληθεί τα δικαιώματά τους άμυνας, διότι η Επιτροπή ουδόλως ανταποκρίθηκε στην υποχρέωσή της να τους παράσχει προσηκόντως τη δυνατότητα να διατυπώσουν την άποψή τους πριν από τη λήψη του ζημιογόνου γι' αυτές μέτρου.

13 Συναφώς, ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής έκρινε, με τις σκέψεις 40 έως 42 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι εν προκειμένω δεν διαπιστώνεται καμία πρόδηλη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, χωρίς να πρέπει στο πλαίσιο μιας διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων να εξεταστεί αν οι θιγόμενες από το επίδικο σύστημα κυρώσεων επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα προηγούμενης ακροάσεως. Ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής υπενθύμισε ότι μια επιχείρηση συμπεριλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ του βασικού κανονισμού με πρωτοβουλία των αρμόδιων εθνικών αρχών στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας που διεξάγεται σε δύο βαθμούς, στην οποία οι αρχές αυτές διαδραματίζουν, κατά το άρθρο 8, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού, σημαντικό ρόλο. Ο δικαστής θεώρησε ότι, σε μια τέτοια διαδικασία, το δικαίωμα ακροάσεως της θιγομένης επιχειρήσεως πρέπει κατ' αρχάς να γίνεται σεβαστό στο πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ της επιχειρήσεως αυτής και των αρμόδιων εθνικών διοικητικών αρχών. Ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής διαπίστωσε όμως ότι η «Invest» Import und Export GmbH είχε κάνει χρήση της δυνατό-

τητάς της να διατυπώσει την άποψή της ενώπιον των γερμανικών αρχών που ζήτησαν τη συμπερίληψή της στη «μαύρη λίστα», ενώ η Invest Commerce SARL γνώριζε την επικείμενη συμπερίληψή της στη λίστα αυτή.

14 Ο τρίτος και τελευταίος ισχυρισμός των αναιρεσειουσών αναφερόταν στην ανεπαρκή αιτιολογία του προσβαλλόμενου κανονισμού και, παρεμπιπτόντως, του βασικού κανονισμού, διότι ουδόλως διευκρινίζονται η πραγματική νομική κατάσταση των αναιρεσειουσών και οι δυνατότητες κρατικής παρεμβάσεως στη μητρική τους εταιρία.

15 Συναφώς, ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής έκρινε, με τις σκέψεις 43 έως 46 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι τόσο ο βασικός κανονισμός όσο και ο προσβαλλόμενος κανονισμός ικανοποιούσαν τις επιταγές της πάγιας νομολογίας του Δικαστηρίου, κατά την οποία, μολονότι από την αιτιολογία που απαιτεί το άρθρο 253 ΕΚ πρέπει να προκύπτει κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη, ώστε οι ενδιαφερόμενοι να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και το Δικαστήριο να μπορεί να ασκεί τον έλεγχό του, ωστόσο δεν απαιτείται η αιτιολογία των κανονισμών να εξειδικεύει τα διάφορα πραγματικά ή νομικά δεδομένα, τα οποία αποτελούν αντικείμενο των κανονισμών αυτών, εφόσον τα δεδομένα αυτά εμπίπτουν, από συστηματικής απόψεως, στη συνολική ρύθμιση της οποίας αποτελούν μέρος. Ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής τόνισε εν προκειμένω ότι ο επιδιωκόμενος με την επίταση των κυρώσεων σκοπός προέκυπτε από το συνολικό σύστημα κυρώσεων και ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, με τις αιτιολογικές του σκέψεις, αναιρούσε σαφώς τα επιχειρήματα των αναιρεσειουσών. Εξάλλου, η αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και η προσφυγή δείχνουν ότι οι αναιρεσείουσες ήταν πλήρως σε θέση να προασπίσουν δικαστικώς τα συμφέροντά τους και να επικαλεστούν τον παράνομο χαρακτήρα των επίδικων κανονισμών.

16 Ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής κατέληξε ότι, για όλους αυτούς τους λόγους, οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι αναιρεσείουσες δεν δικαιολογούσαν, εκ πρώτης όψεως, τη ζητούμενη αναστολή εκτελέσεως. Δεδομένου ότι η προϋπόθεση του fumus boni juris δεν πληρούνταν, ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής απέρριψε την αίτηση αναστολής χωρίς να εξετάσει κατά τα λοιπά τους ισχυρισμούς και τα επιχειρήματα των αναιρεσειούσων.

Επιχειρήματα των διαδίκων

Επιχειρήματα των αναιρεσειουσών

17 Οι αναιρεσείουσες στηρίζουν την αίτηση αναιρέσεως στο ότι το Πρωτοδικείο παραβίασε το κοινοτικό δίκαιο και προβάλλουν, αφενός, προσβολή των θεμελιωδών τους δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας και, αφετέρου, παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας.

18 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, προσάπτουν στον δικάζοντα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή ότι κακώς θεώρησε ότι οι κυρώσεις που τους επιβλήθηκαν δεν προσέβαλλαν τα θεμελιώδη δικαιώματά τους της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας.

19 Αυτό συνέβη όμως εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, αφότου συμπεριελήφθησαν, σύμφωνα με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, στον πίνακα του παραρτήματος ΙΙ του βασικού κανονισμού, οι αναιρεσείουσες, στην πράξη, δεν ήταν πλέον σε θέση, λόγω της δεσμεύσεως των λογαριασμών τους, να αφοσιωθούν στις δραστηριότητές τους, πόσο μάλλον να τηρήσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Τα δικαιώματα ιδιοκτησίας και ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας, μολονότι δεν τους αφαιρέθηκαν ολοσχερώς, προσβλήθηκαν οπωσδήποτε ιδιαίτερα σοβαρά.

20 Το Δικαστήριο έχει κρίνει βεβαίως, μεταξύ άλλων με την απόφαση της 11ης Ιουλίου 1989, 265/87, Schräder (Συλλογή 1989, σ. 2237, σκέψη 15), ότι το δικαίωμα της ιδιοκτησίας και η ελεύθερη άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων δεν αποτελούν απόλυτα προνόμια, αλλά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε σχέση με τη λειτουργία τους μέσα στην κοινωνία. Κατά συνέπεια, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στη χρήση του δικαιώματος κυριότητας ή ιδιοκτησίας και στην ελεύθερη άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί εξυπηρετούν πράγματι σκοπούς γενικού συμφέροντος που επιδιώκει η Κοινότητα και δεν αποτελούν, ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και απαράδεκτη επέμ-

βαση που θα προσέβαλλε την ουσία των εν λόγω διασφαλιζομένων δικαιωμάτων. Με το πρώτο πρωτόκολλο που έχει επισυναφθεί στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου γίνεται επίσης δεκτή η δυνατότητα επιβολής περιορισμών στην ιδιοκτησία για λόγους γενικού συμφέροντος.

21 Οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται, ωστόσο, ότι εν προκειμένω δεν δικαιολογείται η προσβολή των θεμελιωδών τους δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας.

22 Οι αναιρεσείουσες δεν αμφισβητούν ότι οι κυρώσεις που τους επιβλήθηκαν εξυπηρετούν «σκοπούς γενικού συμφέροντος» υπό την έννοια της προπαρατεθείσας νομολογίας, ήτοι να αυξηθεί, ως αντίδραση στη συνεχιζόμενη παραβίαση των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών από τις Κυβερνήσεις της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας και της Δημοκρατίας της Σερβίας, η πίεση στις κυβερνήσεις αυτές και να αλλάξει η πολιτική τους.

23 Οι αναιρεσείουσες τονίζουν, ωστόσο, ότι, σύμφωνα με τον βασικό κανονισμό, οι προβλεπόμενες κυρώσεις έπρεπε να είναι ανάλογες προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς και να μην πλήττουν σοβαρά τα συμφέροντα της Κοινότητας. Εξάλλου, σύμφωνα με τον κανονισμό 723/2000, η επίταση των κυρώσεων δεν έπρεπε να τιμωρεί τον σερβικό λαό.

24 Οι κυρώσεις όμως που επιβλήθηκαν σύμφωνα με τον βασικό κανονισμό αποτελούν υπέρμετρη και απαράδεκτη επέμβαση, προσβάλλουσα την ουσία των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας των αναιρεσειουσών και βαίνουσα πέραν των επιδιωκόμενων σκοπών.

25 Συγκεκριμένα, αφενός, οι κυρώσεις που τους επιβλήθηκαν προσβάλλουν την ουσία των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας των αναιρεσειουσών, στο μέτρο που οι αναιρεσείουσες, μολονότι εξακολουθούν να έχουν τη νομική μορφή της εταιρίας, έχουν στερηθεί τα μέσα για τη συνέχιση της λειτουργίας τους, είναι καταδικασμένες σε απραξία και πρέπει προσεχώς να κλείσουν.

26 Αφετέρου, οι εν λόγω κυρώσεις αποτελούν εντελώς απρόσφορο μέσο για την υλοποίηση των επιδιωκόμενων σκοπών. Τα εν λόγω μέτρα δεν πλήττουν μόνον όλους τους οργανισμούς, υπό την ευρύτερη έννοια, που ανήκουν ή ελέγχονται σε καθοριστικό βαθμό από τις Κυβερνήσεις της ΟΔΓ και της Δημοκρατίας της Σερβίας και επωφελούνται από την χρηματοοικονομική παρέμβαση των κρατικών οργάνων, αλλά αφορούν κάθε οργανισμό διάδοχο άλλου οργανισμού που υφίστατο στις 26 Απριλίου 1999 και που προηγουμένως ανήκε στις ή ελεγχόταν από τις κυβερνήσεις αυτές ή αποτελούσε κοινωνικοποιημένη επιχείρηση, ανεξάρτητα από την ταυτότητα των ιδιοκτητών της οικείας επιχειρήσεως, τη νομική της μορφή και τις εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων δυνατότητες ελέγχου και παρεμβάσεως των εν λόγω κυβερνήσεων.

27 Μετά την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού, οι προαναφερθείσες κυρώσεις επιβλήθηκαν στις αναιρεσείουσες, ενώ για τη μητρική τους εταιρία, η οποία συστάθηκε το 1950 ως κρατική επιχείρηση και στη συνέχεια «κοινωνικοποιήθηκε», κινήθηκε το 1991 διαδικασία ιδιωτικοποιήσεως. Έτσι, το 71,92 % του εταιρικού της κεφαλαίου κατέχουν το προσωπικό της και πρώην υπάλληλοί της. Την εν λόγω εταιρία διαχειρίζονται ιδιώτες, ενώ η Γιουγκοσλαβική και η Σερβική Κυβέρνηση, λόγω του ότι δεν ελέγχουν την πλειοψηφία του κεφαλαίου της, δεν μπορούν να ασκούν επιρροή στην πολιτική της ούτε να παρεμβαίνουν στα οικονομικά της.

28 Οι αναιρεσείουσες θεωρούν ότι ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής όφειλε να διαπιστώσει ότι οι επίμαχες κυρώσεις αποτελούν μέσο εντελώς απρόσφορο για την υλοποίηση των επιδιωκόμενων σκοπών.

29 Όσον αφορά τη νομική μορφή της μητρικής τους εταιρίας, οι αναιρεσείουσες προσθέτουν ότι η Γιουγκοσλαβική και η Σερβική Κυβέρνηση δεν έχουν καμιά πιθανότητα να επηρεάσουν την πολιτική μιας «κοινωνικοποιημένης» επιχειρήσεως ή να ιδιοποιηθούν τα κεφάλαιά της. Επομένως, ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής αξιολόγησε εσφαλμένα τις ιδιαιτερότητες της νομικής μορφής μιας «κοινωνικοποιημένης επιχειρήσεως», εφόσον εξομοίωσε μια τέτοια επιχείρηση με τις επιχειρήσεις που ανήκουν στο κράτος ή των οποίων η ιδιοκτησία υπόκειται απλώς στον «έλεγχο» των εν λόγω κυβερνήσεων.

30 Σύμφωνα με τις αναιρεσείουσες, το πάγωμα των λογαριασμών ιδιωτικών επιχειρήσεων όπως οι αναιρεσείουσες ή η μητρική τους εταιρία δεν μπορεί να εξομοιωθεί με το πάγωμα των κεφαλαίων που κατέχουν στο εξωτερικό η Γιουγκοσλαβική και η Σερβική Κυβέρνηση, εφόσον οι κυβερνήσεις αυτές δεν μπορούν να διαχειρίζονται, νομικά ή πραγματικά, τα κεφάλαια των τριών αυτών επιχειρήσεων. Οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στις αναιρεσείουσες και στη μητρική τους εταιρία δεν είναι επομένως ικανές να αυξήσουν την πίεση στη Γιουγκοσλαβική και στη Σερβική Κυβέρνηση, αλλά πλήττουν κυρίως, εκτός από τις ίδιες τις αναιρεσείουσες, τους προμηθευτές και τους πελάτες τους στη Δυτική Ευρώπη καθώς και τον σερβικό λαό.

31 Οι αναιρεσείουσες καταλήγουν επομένως ότι, μολονότι οι κυρώσεις που τους επιβλήθηκαν με την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού συνιστούν απλώς και μόνον εφαρμογή των άρθρων 1 και 2 του βασικού κανονισμού, ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής έπρεπε να διαπιστώσει, ακόμη και κατά τον διενεργούμενο στο πλαίσιο της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων προσωρινό έλεγχο, ήτοι «εκ πρώτης όψεως», ότι οι κανονισμοί 1294/1999 και 723/2000 παραβιάζουν «διατάξεις ανώτερης τυπικής ισχύος».

32 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες προσάπτουν στον δικάζοντα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή ότι εσφαλμένα έκρινε ότι οι κυρώσεις που τους επιβλήθηκαν και οι κανονισμοί του Συμβουλίου που τις προέβλεπαν δεν παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας.

33 Οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στις αναιρεσείουσες ήταν προδήλως απρόσφορες για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών, διότι οι κυρώσεις κατά ιδιωτικών επιχει-

ρήσεων που ασκούν τις δραστηριότητές τους στο εξωτερικό δεν είναι ικανές να ασκήσουν πίεση στην Γιουγκοσλαβική και στη Σερβική Κυβέρνηση, αφού οι κυβερνήσεις αυτές δεν έχουν κανένα μέσο παρεμβάσεως στη διαχείριση των αναιρεσειουσών.

34 Το Συμβούλιο μπορούσε να προβλέψει ηπιότερα μέτρα από την αιφνίδια δέσμευση των τραπεζικών λογαριασμών, όπως ένα σύστημα επιλεκτικής απαγορεύσεως των εξαγωγών ή ένα σύστημα εξαγωγών υπό την επιφύλαξη χορηγήσεως άδειας, την τήρηση των οποίων θα επέβλεπαν οι αρμόδιες εθνικές αρχές. Οι αναιρεσείουσες προσάπτουν στον δικάζοντα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή ότι θεώρησε τα ηπιότερα μέτρα που πρότειναν ως γενικούς ισχυρισμούς που δεν τεκμηριώθηκαν. Κατά την άποψη των αναιρεσειουσών, ο ισχυρισμός τους ότι παρόμοια μέτρα είναι εφικτά πρέπει να αρκεί. Τονίζουν ότι η εκπόνηση των μέτρων αυτών δεν ανήκει στην αρμοδιότητά τους. Ο «εξατομικευμένος έλεγχος του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των οικείων επιχειρήσεων», που θα απαιτούνταν βάσει των προτεινόμενων ηπιότερων μέτρων, θα μπορούσε εύκολα να εξασφαλιστεί, αν οι σχετικοί κανονισμοί απέκλειαν την επιβολή κυρώσεων επί των επιχειρήσεων που μπορούν να αποδείξουν ότι το μεγαλύτερο μέρος του κεφαλαίου τους κατέχεται από ιδιώτες. Μη λαμβάνοντας υπόψη ηπιότερες κυρώσεις που να σέβονται το ιδιωτικό ιδιοκτησιακό καθεστώς των επιχειρήσεων, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπερέβησαν τα όρια της διακριτικής τους ευχέρειας και ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής δεν έλαβε υπόψη του την αρχή της αναλογικότητας.

Επιχειρήματα της Επιτροπής

35 Σύμφωνα με την Επιτροπή, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως, που βασίζεται στον ισχυρισμό περί προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας, είναι προδήλως απαράδεκτος, καθόσον συνιστά νέο ισχυρισμό που δεν προβλήθηκε ούτε στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων ούτε στη διαδικασία επί της κυρίας υποθέσεως.

36 Στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, οι αναιρεσείουσες ουδέποτε ισχυρίστηκαν ότι η Επιτροπή ή το Συμβούλιο προσέβαλαν τα θεμελιώδη αυτά

δικαιώματα. Μόνον επικουρικώς, σε σχέση με τη στάθμιση των συμφερόντων, προέβαλαν σοβαρή προσβολή του δικαιώματός τους να ασκούν οικονομική δραστηριότητα.

37 Για πρώτη φορά με την αίτηση αναιρέσεως, και συγκεκριμένα στο πλαίσιο της εξετάσεως της συνδρομής των προϋποθέσεων του fumus boni juris, προέβαλαν οι αναιρεσείουσες την προσβολή του δικαιώματός τους να ασκούν οικονομική δραστηριότητα, παρουσιάζοντάς την ως προσβολή των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας και ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας.

38 Ενώπιον του Πρωτοδικείου, οι αναιρεσείουσες περιορίστηκαν να ισχυριστούν, παρεμπιπτόντως στο πλαίσιο της εξετάσεως της αναλογικότητας του βασικού κανονισμού, ότι ο κανονισμός αυτός παραβιάζει κατάφωρα θεμελιώδεις αρχές του δικαίου ή διατάξεις ανώτερης τυπικής ισχύος και συνιστά «υπέρβαση εξουσίας» εκ μέρους του Συμβουλίου.

39 Υπό τις συνθήκες αυτές, ορθώς η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη αφορούσε αποκλειστικά τους εν λόγω πολύ γενικώς διατυπωθέντες ισχυρισμούς.

40 Η Επιτροπή καταλήγει επομένως ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως απαράδεκτος.

41 Επικουρικώς, στην περίπτωση που το Δικαστήριο θεωρήσει ότι ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιώματων στην κοινοτική έννομη τάξη είναι ζήτημα δημοσίας τάξεως, το οποίο εξετάζεται αυτεπαγγέλτως, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι εν πάση περιπτώσει αβάσιμος.

42 Συγκεκριμένα, σύμφωνα με πάγια νομολογία, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί στην άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο πλαίσιο συστήματος κυρώσεων, αν οι περιορισμοί αυτοί δικαιολογούνται από σκοπούς γενικού συμφέροντος της Κοινότητας.

43 Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση του προβλεπόμενου από τον βασικό κανονισμό παγώματος των λογαριασμών επιχειρήσεων, που είχε ως σκοπό να ασκηθεί η μέγιστη δυνατή πίεση στο καθεστώς του προέδρου Μιλόσεβιτς, ώστε να λάβει υπόψη του τις απαιτήσεις της διεθνούς κοινότητας και να θέσει τέλος στις σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου που του προσάπτονται.

44 Ένας τέτοιος θεμελιώδης σκοπός γενικού συμφέροντος είναι ικανός να δικαιολογήσει τις — έστω και σοβαρές για ορισμένους επιχειρηματίες — αρνητικές συνέπειες των κυρώσεων. Η ενδεχόμενη προσβολή της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως της οικονομικής δραστηριότητας των αναιρεσειουσών δεν μπορούν να θεωρηθούν απρόσφορες ή δυσανάλογες σε σχέση με έναν τέτοιο στόχο (βλ. συναφώς απόφαση της 30ής Ιουλίου 1996, C-84/95, Bosphorus, Συλλογή 1996, σ. I-3953).

45 Η Επιτροπή προσθέτει συναφώς ότι το σύστημα κυρώσεων που θεσπίστηκε με τον βασικό κανονισμό προβλέπει ορισμένες εξαιρέσεις και ένδικα βοηθήματα που μπορούν να ασκήσουν οι επιχειρήσεις στις οποίες επιβάλλονται οι κυρώσεις.

46 Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως που αντλείται από το ότι ο βασικός κανονισμός και ο προσβαλλόμενος κανονισμός παραβιάζουν την αρχή της αναλογικότητας, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι πρέπει να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμος.

47 Συγκεκριμένα, όπως διαπίστωσε ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής στη σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, καμία προφανής παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας δεν μπορεί να προσαφθεί στο Συμβούλιο

ενόψει του νομοθετικού πλαισίου και του σκοπού του κοινοτικού συστήματος κυρώσεων. Η χρησιμοποίηση ενός τέτοιου κριτηρίου στο πλαίσιο της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, στηριζόμενου στο πρόδηλο της παραβάσεως, είναι σύμφωνη με την πάγια νομολογία του Δικαστήριου.

48 Εξάλλου, όσον αφορά το επιχείρημα των αναιρεσειουσών ότι το Συμβούλιο μπορούσε να επιβάλει ηπιότερες κυρώσεις, η Επιτροπή εκτιμά ότι η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη καλώς περιορίστηκε, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων, στη διαπίστωση ότι οι αναιρεσείουσες δεν τεκμηρίωσαν σε ποιο βαθμό οι κυρώσεις αυτές θα ήταν σύμφωνες με τον σκοπό του συστήματος κυρώσεων.

49 Κατά την Επιτροπή, οι αναιρεσείουσες δεν μπορούν να αποπειρώνται να αποδείξουν εκ των υστέρων, με την αίτηση αναιρέσεως, το δυσανάλογο του επίμαχου συστήματος κυρώσεων σε σχέση με τον σκοπό του, εφόσον ενώπιον του Πρωτοδικείου δεν έλαβαν θέση σχετικά με τον σκοπό αυτό.

50 Τέλος, όσον αφορά το αίτημα αναστολής εκτελέσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού που οι αναιρεσείουσες επαναλαμβάνουν με την αίτηση αναιρέσεως, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι προδήλως απαράδεκτο ή, έστω, προδήλως αβάσιμο.

51 Εν προκειμένω, η διαφορά δεν είναι, κατά την Επιτροπή, ώριμη προς εκδίκαση και το Δικαστήριο δεν μπορεί να αποφανθεί επί της ουσίας, σύμφωνα με το άρθρο 54, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστήριου.

52 Δεδομένου ότι οι γραπτές παρατηρήσεις των διαδίκων περιέχουν όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για να κριθεί η αίτηση αναιρέσεως, παρέλκουν οι προφορικές εξηγήσεις τους.

Εκτίμηση

53 Με την αίτηση αναιρέσεως, οι αναιρεσείουσες ισχυρίζονται ότι η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη προσβάλλει, πρώτον, τα θεμελιώδη δικαιώματά τους της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας και, δεύτερον, την αρχή της αναλογικότητας.

54 Ενώπιον του Πρωτοδικείου, οι αναιρεσείουσες μόνον παρεμπιπτόντως προέβαλαν το ανεφάρμοστο του βασικού κανονισμού λόγω παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας, καθότι μέτρα ηπιότερα από τις κυρώσεις που τους επιβλήθηκαν, όπως π.χ. ένα σύστημα επιλεκτικής απαγορεύσεως των εξαγωγών ή ένα σύστημα εξαγωγών υπό την επιφύλαξη χορηγήσεως σχετικής αδείας, θα ήταν προσφορότερα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον κανονισμό σκοπού, ήτοι την αύξηση της πιέσεως στο καθεστώς του προέδρου Μιλόσεβιτς.

55 Πάντως, από τη σκέψη 25 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως προκύπτει ότι, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, οι αναιρεσείουσες προσέθεσαν ότι, στην περίπτωση που ο βασικός κανονισμός πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν διακρίνει ανάλογα με το ιδιοκτησιακό καθεστώς ή τη νομική μορφή της μητρικής τους εταιρίας, ο κανονισμός αυτός παραβιάζει κατάφωρα θεμελιώδεις αρχές του δικαίου και ο τρόπος αυτός ενέργειας του Συμβουλίου, που εισάγει διακρίσεις και εξισώνει ανόμοιες καταστάσεις, αποτελεί «υπέρβαση εξουσίας».

56 Όσον αφορά τον ισχυρισμό της Επιτροπής ότι ο πρώτος λόγος αναιρέσεως αποτελεί νέο ισχυρισμό και είναι ως εκ τούτου προδήλως απαράδεκτος, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο πρώτος και δεύτερος λόγος αναιρέσεως συνδέονται στενά, διότι, με τους λόγους αυτούς, οι αναιρεσείουσες προσάπτουν στην ουσία στον δικάζοντα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστή το ότι δεν θεώρησε τις κυρώσεις που επιβλήθηκαν σύμφωνα με τον βασικό κανονισμό ως απαράδεκτη και δυσανάλογη επέμβαση, προσβάλλουσα την ίδια την ουσία των θεμελιωδών τους δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας.

57 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την αξιολόγηση της, κατά τους ισχυρισμούς των αναιρεσειουσών, παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας και των θεμελιωδών αρχών του δικαίου, στις οποίες περιλαμβάνονται τα δικαιώματα της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας.

58 Συναφώς πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, τα θεμελιώδη δικαιώματα που επικαλούνται οι αναιρεσείουσες δεν αποτελούν απόλυτες προνομίες και στην άσκησή τους μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί δικαιολογούμενοι από σκοπούς γενικού συμφέροντος τους οποίους επιδιώκει η Κοινότητα (βλ., αποφάσεις της 13ης Δεκεμβρίου 1979, 44/79, Hauer, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 749, σκέψεις 19, 20 και 32, της 13ης Ιουλίου 1989, 5/88, Wachauf, Συλλογή 1989, σ. 2609, σκέψη 18, και της 5ης Οκτωβρίου 1994, C-280/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1994, σ. I-4973, σκέψη 78, και προπαρατεθείσα απόφαση Bosphorus, σκέψη 21).

59 Συγκεκριμένα, αφενός, κάθε μέτρο επιβολής κυρώσεων συνεπάγεται, εξ ορισμού, αποτελέσματα που θίγουν τα δικαιώματα της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, προξενώντας έτσι ζημία σε πρόσωπα τα οποία δεν φέρουν καμία ευθύνη για την κατάσταση η οποία οδήγησε στην επιβολή των κυρώσεων (προπαρατεθείσα απόφαση Bosphorus, σκέψη 22).

60 Αφετέρου, η σημασία των σκοπών που επιδιώκουν οι επίδικοι κανονισμοί είναι, εκ πρώτης όψεως, ικανή να δικαιολογήσει τις — έστω και σοβαρές — αρνητικές συνέπειες των κυρώσεων για ορισμένους επιχειρηματίες (βλ. συναφώς προπαρατεθείσα απόφαση Bosphorus, σκέψη 23). Οι συνέπειες αυτές δεν μπορούν επομένως να θεωρηθούν προδήλως δυσανάλογες σε σχέση με τους σκοπούς αυτούς.

61 Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ενώπιον του Πρωτοδικείου, οι αναιρεσείουσες δεν επικαλέστηκαν ειδικώς την προσβολή των θεμελιωδών τους δικαιωμάτων της ιδιοκτησίας και της ελεύθερης ασκήσεως οικονομικής δραστηριότητας ούτε τεκμηρίωσαν, αφενός, σε ποιο βαθμό θα ήταν εφαρμόσιμες οι ηπιότερες κυρώσεις που πρότειναν και που προϋπέθεταν τον εξατομικευμένο έλεγχο του ιδιοκτησιακού

καθεστώτος των οικείων επιχειρήσεων και, αφετέρου, πώς θα μπορούσαν να είναι συμβατές με τον συγκεκριμένο σκοπό του συστήματος κυρώσεων.

62 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεδομένης της γενικότητας των αιτιάσεων των αναιρεσειουσών, ορθώς ο δικάζων κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων δικαστής έκρινε, στη σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, ότι, εκ πρώτης όψεως, ουδόλως αποδεικνύεται ο ισχυρισμός περί παραβιάσεως θεμελιωδών αρχών του δικαίου και περί «υπερβάσεως εξουσίας» και ότι δεν διαπιστώνεται καμία προφανής παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας εκ μέρους του Συμβουλίου στο πλαίσιο του επιβαλλόμενου — και επαρκούς — για τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων συνοπτικού ελέγχου.

63 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι οι λόγοι που προέβαλαν οι αναιρεσείουσες προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως δεν μπορούν να γίνουν δεκτοί και, κατά συνέπεια, η αίτησή τους πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

64 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που έχει εφαρμογή στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 188, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Εφόσον η Επιτροπή υπέβαλε σχετικό αίτημα και οι αναιρεσείουσες ηττήθηκαν, πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

διατάσσει:

1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.

2) Καταδικάζει τις «Invest» Import und Export GmbH και Invest Commerce SARL στα δικαστικά έξοδα.

Λουξεμβούργο, 13 Νοεμβρίου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias